

NEMŠKA VLADA ODLAŠA Z ODGOVOROM FRANCJI

AMERIŠKA VLADADOVOLILA POŠILJATI LETALA ŠPANSKI REPUBLICANSKI VLADI

Nemškega vnanjega ministra ni v Berlinu. — Blizu Monakovega se vežba 2000 prostovoljcev. — Republikanci napredujejo na severu in na jugu. — V Francovi armadi je okoli 20,000 Nemcev.

BERLIN, Nemčija, 29. decembra. — V nemškem vnanjem uradu so se po božič. praznikih uradniki zopet vrnili na delo, toda med njimi ni nikogar, ki bi mogel odločevati o angleškem in francoskem predlogu glede pošiljanja prostovoljcev na Španjsko. Kancler Hitler in vnanji minister Konstantin von Neurath sta še vedno odsotna iz Berlina.

Do sedaj Hitler in von Neurath nista še ničesar sklenila glede prostovoljcev in se vrneta v Berlin šele v sredo, da bosta navzoča pri pogrebu generala von Seeckta.

Nemški uradni krogi niso prav nič zadovoljni, da je bil predlog poslan med božičnimi prazniki in ne morejo razumeti, zakaj Francija in Anglija zahtevate tako hitro rešitev.

Odgovor je odvisen samo od Hitlerja, ki bo najbrže v načelu sprejel predlog, toda bo tudi potrdil svoje stališče, da ne more trpeti, da bi bila na Španjskem postavljena komunistična vlada.

Ze 12. decembra je Nemčija odgovorila Angliji in Franciji, da je pripravljena z njima sodelovati, da pride na Španjskem do premirja in da bo prenehala podpirati generala Franca, ako tudi druge države odpovedo svojo pomoč republikancem. Nemčija se zaveda, da je bila Francija prva, ki je nudila izdatno pomoč španskim republikancem, sedaj pa želi od Nemčije, da ne bi pomagala fašistom. Po nemškem mnenju pomeni pomoč generalu Francu samo defenzivo proti francosko-ruski agresivnosti.

BERLIN, Nemčija, 29. decembra. — Kakšne načrte ima Nemčija glede španskih prostovoljcev, je razvidno iz tega, da se blizu Monakovega vežba dva tisoč nemških prostovoljcev, ki so namenjeni, da gredo na Španjsko. Po Novem letu bodo odpotovali v Italijo v civilnih oblekah, od tam pa na Španjsko.

Nemške oblasti ne prikrivajo, da odhajajo nemški prostovoljci na Španjsko, toda odločno zavračajo trditev, da bi prostovoljce pošiljala vlada.

MADRID, Španija, 29. decembra. — Republikanci so zavzeli dve važni strateški postojanki na dveh nasprotnih straneh Madrida.

Vladno poročilo pravi, da so republikanci prepodili fašiste pri El Basurero, južnovzhodno od Madrida blizu ceste, ki pelje v Estramaduro, in ravno tako na severovzhodu pri Taraceni, dve milj od Guadalajare. Na obeh krajih so republikanci najprej obstreljevali fašistične postojanke z artilerijo, zatem pa je infanterija izvršila napad.

Republikanci so pričeli splošno ofenzivo okoli Madrida, da bi preprečili fašistom, da ne bi mogli poslati ojačenj k El Basurero, kar je bil njihov cilj.

Poveljnik v Madridu general Jose Miaja pravi, da se bori na strani generala Franca okoli 20,000 Nemcev.

WASHINGTON, D. C., 29. decembra. — Ker zadnji kongres v postavo glede nevtralnosti ni vključil "državlanske vojne", je državni department izdal dovoljenje za pošiljatev aeroplanov v vrednost \$2,777,000 za špansko republikansko vlado. — Pošiljatev je namenjena v Bilbao in je iz tega razvidno, da je pošiljatev namenjena za španske republikance; ki so v posesti Bilbao.

To dovoljenje je prejel Robert Cuse, ki je predsednik Vimalert Company v Jersey City, N. J. Pošiljatev obstoji iz 18 aeroplanov, 411 motorjev in dovolj drugih delov, iz katerih je mogoče sestaviti še nadaljnjih 150 motorjev.

'Vlada bo storila svojo dolžnost' - predsednik

VATIKAN ČAKA PIJEVE SMRTI

Smrt je mogoče pričakovati vsak čas. — Papež je sam prepričan o svojem obupnem položaju.

VATIKAN, 29. decembra. — Vatikanski krogi priznavajo, da so vsak čas pripravljeni na smrt papeža Pija XI.

Zadnje dni so zdravniki naznanili, da pretakanje krvi zastaja in da je papežovo srce zelo opešalo. La papež sam se zaveda svojega kritičnega položaja.

Ko je preteklo noč papež povedal, da je obupal, da bi se kdaj ozdravel, so njegovi prelati vedeli, da je s tem izgnalo zadnje sredstvo ki bi mu dajalo moč v boju proti smrti.

Zaradi velikih bolečin papež ne more spati. Le, kadar je zelo izmučen, nekoliko zadremlje. Osebe, ki so prišle v Vatikan pravijo, da je papež zelo slab. Navzlic temu, da priznavajo, da more priti smrt vsak čas, trdijo, da bo mogoče živeti še nekaj dni, ali celo še nekaj tednov.

Do včeraj je mislil papež, da je njegova bolezen samo začasna in to misljenje je bilo po mnenju njegovih zdravnikov najboljše sredstvo proti ohromelosti.

Razne svečanosti, ki so v zvezi z Novim letom, so bile za letos opuščene. Diplomatske zastopnike, mesto da bi prišli tega dne v Vatikan, bo sprejel kardinal Pacelli pri sv. Janezu Lateranskem.

Ravno tako bo tudi mesto papeža meševal državni tajnik kardinal Pacelli.

Na papežovo željo so poročili o njegovi bolezni še vedno prepovedana. To odredbo je izdal takoj v početku svoje bolezni, ko ni mislil, da je resno bolan.

Boj proti sifilisu dolžnost naroda.

WASHINGTON, D. C., 29. decembra. — Namestnica zveznega zakladničarja Miss Josephine Roche je na kongresu za pobijanje spolnih bolezni prebrala pozdravno poslanico predsednika Roosevelta, ki pravi, da zvezna vlada smatra za potrebno, da pomaga zdravniški znanosti v boju proti sifilisu in drugim spolnim boleznim.

Miss Roche je v svojem govoru rekla, da je najprej pri ljudeh treba odpraviti predsodke, hinavščino in strah, predno bo mogoče vstaviti spolne bolezni.

Poleg zdravnikov so nastopili kot govorniki tudi razni vzgojitelji in odlične osebnosti iz trgovskega sveta.

Advertise in
"Glas Naroda"

DETEKTIVI SO NA SLEDU ODVAJALCU

Desetleten deček je bil odveden. — Odvajalec zahteva \$28,000 odkupnine. — Na sumu je odpuščen uslužbenec dečkovega očeta.

TACOMA, Wash., 29. dec. — Policija in zvezni detektivi so pričeli obsežno zasledovanje oboroženega moža, ki je v nedeljo zvečer odvedel 10-letnega Charlesa Mattsona iz hiše njegovega očeta in pustil pismo, v katerem zahteva \$28,000 odkupnine.

Policija v Seattle je prejela naročilo, da vstavi sedan iz leta 1935 in zasliši 50 let staro voznika, ki je duševno nekoliko omejen in katerega je dečkov oče dr. W. W. Mattson nekoč zdravil. Odvajalec tudi pravi v svojem pismu, da naj dr. Mattson stopi z njim v zvezo po nekem listu v Seattle.

Policija je hišo dr. Mattsona zastražila in pusti v njo samo sorodnike družine in detektive. Zvezni detektivi tudi zasledujejo odvajaleca, toda tako tajno, kot svojčas, ko je bil odveden mladi George Weyerhaeuser, za katerega je njegov oče plačal \$200,000 odškodnine.

Mladi Mattson, ki je sin bogatega zdravnika, je bil odveden v nedeljo zvečer ob 8.45. Odvajalec, ki je bil maskiran z brado in oborožen, je vlomil v hišo, pograbil dečka in zbežal. Priča odvedbe je bila dečkova 14 let stara sestra Muriel.

Sovjeti za povečanje armade.

MOSKVA, Rusija, 28. dec. — Več topov, več vojakov, več bojnih ladij bo novoletni pozdrav komunistične Rusije svetu, v katerem se vedno bolj razvija vojna nevarnost.

Ruska vojska je že sedaj največja in najmočnejša vojaška sila na svetu. V januarju pa se sestane osrednji izvrševalni odbor in bo razpravljala o novih izdankih za armado.

Nadomestni vojni komisar maršal Mihael Tuhačevski bo 15. januarja naznanil velikanško povečanje rdeče armade.

Fred enim letom je naznanil, da je bila leta 1935 rdeča armada povečana od 960,000 vojakov na 1,300,000 in izjavil, da bo leta 1936 še bolj povečana.

Celo življenje kradla.

KRIŽEČI, Jugoslavija, 29. decembra. — Ko je kradla skozi 70 let vsak dan, je bila 82 let stara Terezija Vučič prvič krat aretirana. Policiji je priznala, da je kmetičam kradla denar vsak dan na trgu in da si je prihranila \$1500.

STAVKA PRI FISHER BODY

Zastavkalo je 7000 delavcev. — Stavka se bo razširila na vse tovarne General Motors.

CLEVELAND, O., 29. dec. — Pri Fisher Body Co. je zastavkalo 7000 delavcev. Z vzrok za stavke je bil naveden, da je družba odgodila konferenco z zastopniki unije avtomobilskih delavcev. Ko so prišli delavci za nočno delo k tovarni, so skozi okna dali delavcem, ki delajo podnevi in so zastavkali, živeti.

Predsednik unije št. 45, I. F. Spisak, je rekel: "V teku 48 ur bomo vstavili delo v vseh tovarnah General Motors. Naša državna organizacija podpira našo stavko."

Ravnatelj tovarne Lincolna R. Seafe je izjavil, da je pripravljen pogajati se z unijo. Rekel je, da ni mislil na to, da bi odgoditev konference imela za posledico stavko.

Fisher Body Co. je podružnica General Motors Corporation. V dveh tovarnah General Motors so delavci že dolgo časa na stavki, v Atlanti tri mesece, v Kansas City pa dva tedna.

KUBANSKI RADIKALEC USTRELJEN

Francisco Castell je izdelal bombo za atentat na časopis. — Sladkorna postava zopet sprejeta.

HAVANA, Kuba, 29. dec. — Policija je ustrelila kubanskega radikalca Francisco Castellia, ki je bil obdolžen, da je 20. septembra vrgele bombo v poslopje lista "El Pais".

Policija je izvedela, da se Castell nahaja v poslopju radio postaje in jo je obkolila. Ko je Castell z balkona pričel streljati na policijo, ga je zadel strel in je bil na mestu mrtve.

Castell, ki je bil voditelj radikalne tajne organizacije Joven Cuba, je bil kmalu po atentatu, ki je zahteval 4 človeška življenja, obkoljen, toda se mu je posrečilo med streljanjem pobegeti.

Kubanska poslanska zbornica je sledila zgledu senata in je sprejela s 115 glasovi proti 13 sladkorno postavo, katero je vetiral pozneje odstavljeno predsednik Miguel M. Gomez.

Po tej postavi je na vsako vrečo na Kubi izdelanega sladkorja postavljen davek 9 centov in bodo z dohodki tega davka, ki jih cenijo letno na \$1,500,000, zgrajene po deželi šole, v katerih bodo poučevali vojaški podčastniki.

OTROCI NE BODO VEČ ZAPOSLENI DELOVNI ČAS BO SKRAJŠAN

WASHINGTON, D. C., 29. decembra. — Danes so bili pri predsedniku Rooseveltu častniški poročevalci in so ga vprašali o njegovih bodočih načrtih. Dejal jim je, da bo vlada storila svojo dolžnost ter si bo na vso moč prizadevala izpolniti vse obljube, ki jih je zadala v tekočem letu.

ČANKAJŠEK JE ZBOLEL

Svojih poslov ne more izvrševati. — Ko je skušal pobegeti, si je poškodoval hrbtenico. — Njegov brat umrl.

NANKING, Kitajska, 29. decembra. — Zdravstveno stanje generala Čankajška povzroča skrb. Odkar se je vrnil iz ujetništva iz Siana, je stalno pod zdravniško oskrbo. Napor, nega dela ne more opravljati in je potreben počitka.

Čankajšek si je poškodoval dolenji del hrbtenice, ko je skočil skozi okno iz prvega nadstropja in hotel pobegeti pred Čanghsueliangom. Prve dni ujetništva ni hotel ne piti ne jesti. Pozneje je zavžival le malo hrane, dokler ni prišla njegova žena. Vsled poškodbe, posta in skrbi je njegovo telo oslabele.

Tuji diplomati pričakujejo, da bo kitajska vlada zavzela bolj odločno politiko proti Japonski.

Maršala Čanghsuelinga je v prvi vrsti, da je izpustil Čankajška, napotil Čankajškov dnevnik, v katerem je hvalil "mladega maršala" kot dobrega patriota in je izrazil upanje, da bo "hrabra" mandžurska armada mogoče še nekoč zmagovalno korakala v izgubljeno Mandžurijo.

ŠANGHAJ, Kitajska, 29. decembra. — General Čankajšek je prejel sporočilo, da je umrl njegov edini brat Čanghsisou, ki je bil v vladi province Čekiang. Čankajšek bo odpotoval na pogreb v Fenghau in se bo nato zopet vrnil v Nanking.

MUSSOLINIJEVO DRŽAVNO SODIŠČE

RIM, Italija, 26. dec. — Ko je bil leta 1926 vpriporjen na Mussolinija atentat (ki se je izjalovil), je bilo v Italiji ustanovljeno posebno državno sodišče, ki ima nalogo soditi ljudi, ki so se pregrešili proti državi ali njenemu glavarju.

Mussolini je danes odredil, naj bo sodišče še pet let v veljavi, to je do leta 1941.

Njegov prvi cilj je odprava zaposlitve mladoletnih. Ko se to zgodi, bo dobilo na stotisoče odraslih delavcev delo.

Delavske mezde bodo znatno povišane, in delovni čas bo skrajšan. Glede NRA, ki jo je najvišje zvezno sodišče ovrnilo, je izjavil, da ji bo treba dobiti nadomestilo. Ni pa omenil kakšno nadomestilo in če bo treba v to svrhu izpremeniti ustavo.

Poročevalcem je opisal zelo značilen dogodek, ki se je pripetil tekom zadnje kampanje.

— Bil sem v New Bedford, Mass., — je dejal, — in okrog mojega avtomobila se je zbrala velika ljudska množica. K meni se je skušalo pririniti mlado dekletce. V rokah je držalo pismo. Nekdo je skočil k nji in jo odripl v ozadje. Jaz pokličem svojega telesnega stražnika in mu naročim, naj privede dekletko k meni. Izročila mi je pismo, in v pismu je bila mila prošnja, naj kaj storim za tekstilne delavke. Za časa NRA, so zaslužile po štiriinajst dolarjev na teden, odkar je bila NRA, odpravljena, pa zaslužijo od \$4 do \$6 na teden.

GEN. VON SEECKT UMRL

BERLIN, Nemčija, 29. dec. — General Hans von Seeckt, ki je po svetovni vojni postavil reichswehr, ki je sedaj podlaga nazijskega vojaškega stroja, je umrl v starosti 70 let.

Von Seeckt je bil dolgo časa velik nasprotnik nazijev in je zadušil Hitler - Ludendorffovo vstajo v pivovarni v Monakem leta 1923. Toda letos 22. aprila, ko je obhajal svoj 70. rojstni dan, se mu je Hitler z lastnim pismom zahvalil za njegovo uspešno delo v nemški armadi in od tedaj je bil nazijem bolj naklonjen.

Dasi se je von Seeckt odlikoval v svetovni vojni, vendar je bila njegova "sijajna doba" od leta 1920 do 1926, ko je bil vrhovni poveljnik reichswehra. Leta 1926 je bil general von Seeckt prisiljen odstopiti, ker je dovolil sinu bivšega nemškega prestolonaslednika, princ Viljemu, udeležiti se vojaških manevrov.

Pred nekaj leti je šel na Kitajsko, kjer je bil svetovalec generala Čankajška. Pred dvema letoma se je iz Kitajske zopet vrnil domov.

V vojni je bil šef generalnega štaba maršala von Mackensena in je bila njegova zasluga, da je nemško-avstrijska vojska zasedla Srbijo.

Naročite se na "Glas Naroda"
največji slovenski dnevnik
Združenih držav

"Glas Naroda"

(A Corporation)

Owned and Published by

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

Frank Baker, President

L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:

216 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

En celo leto valja na Ameriko in	Za New York na celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo na celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Dopisni bres podpla in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnika.

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni nedelji in praznikov

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

HITLERJEVE OBLJUBE

Se predno se je Hitler povzpel h krmilu nemške vlade, je ponovno poudarjal, da mora dobiti Nemčija nazaj kolonije, ki jih je izgubila začasa svetovne vojne.

Francija je bila odločno proti temu, slednjič se je pa le toliko omehčala, da je pripravljena dati Nemčiji nekaj njenega bivšega ozemlja — pod gotovimi pogoji, seveda.

Dala bi ji delo Togo in Kamerun — 188.320 kvadratnih milj zemlje, bogate na železo, gumiju, lesu in kožah.

V zameno naj bi pa Hitler obljubil Franciji: da bo poma-

gal rešiti evropske politične in gospodarske probleme;

da bo nihal pošiljati prostovoljce na Špansko;

da se bo udeležil gibanja za razorožitev;

da se ne bo skušal polastiti nobenega ozemlja v Evropi;

da bo sodeloval z ostalim svetom pri izvedbi programa za splošno obnovo.

Če bi bil tak pameten predlog stavljen Nemčiji pred desetimi ali osmimi leti, bi ne bilo danes o Hitlerju ne duha, ne sluha. Danes je pa stvar povsem drugačna.

Vzemimo, da bi bil Hitler zadovoljen s francoskim predlogom, da bi podpisal pogodbo in naznanil civiliziranemu svetu:

— Niti v mislih ne bom več hrepenel po kakšnem evropskem ozemlju; na Špansko ne bom poslal nobenega prostovoljca več; strnjal se bom z vsakim razsodnim predlogom glede splošne razorožitve.

Koliko so vredne Hitlerjeve obljube?

Dogodki zadnjih let so dokazali, da niso vredne niti piškavega oreha.

Nemčiji manjka surovin, in vsakdo bi ji privoščil vire iz katerih bi črpala pripomočke za industrijalni in gospodarski razvoj.

Svetovna javnost pa mora vpoštevati, da je dal sedanjim neznošnim razmeram v Nemčiji povod nazijski režim, ki temelji na krivicah in barbarstvu.

Ali se more kdo zanesti na obljube, ki bi jih dal Hitler v zameno za zopet pridobljene kolonije?

Hitler je prelomil versaillesko mirovno pogodbo, prelomil je locamsko pogodbo, prelomil je obljube, ki jo je dal Avstriji; prelomil je vsako pogodbo, ki mu je bila na poti.

Francija naj mu danes vrne kolonije, jutri bo pa pogoltnil besedo, ki ji jo je dal.

Šmarčan ustreljen v Bilbau.

ŠMARTNO pri Litiji, 9. dec. — Litjska okolica je polna govorice o nedavnem sporočilu iz Španije, kjer je poleg mnogih domačinov padlo tudi lepo število tujcev. Nedavno je poročalo časopisje o smrti slovenskega letalca Jožefa Krizaja. Šmarčan pa posebno zanima novo sporočilo iz Španije, da je padel tudi naš rojak Viljem Vakonič.

Med uradnimi poročili španskih vladnih čet je bilo navedeno, da so v Bilbau aretirali bivšega avstrijskega konzula Vakoniča. Ime je skrivljeno, mož je v resnici Vakonič iz Slovenije. Rdeči so ga obsodili na smrt zaradi vohunstva. Vakonič je hotel pobegniti z nekim svojim tovaršem z ogrskega ozemlja. Ko je hotel stopiti na ladjo, se je zazdel organom sumljiv. Preiskali so njegovo prtljago in našli zavitek listin s poročili o stanju in kretanju vladnih čet. Tako se je Vakonič v njegovemu prijatelju iz Paragvaja bridko izjavil namen, ko sta se hoteli skrivaj vkreati na neko tujo ladjo, ki je prispela k španski obali. Najdeni zavitek listin je rdečim zadostoval za dokaz, da so vlovili spet dva vohuna vstave. Po prekem sodu so ju takoj nato postavili pred puške. Tako je torej padel kot žrtev krvavih španskih zapletov Šmarčan, ki je že pred desetletji zapustil domačo dolino in se preselil daleč na Pirenejski polotok, kjer je kmalu obogatel in si pridobil vidno vlogo v javnem življenju, saj mu je avstro-ogrsko monarhija celo poverila vodstvo konzulata. Življenje tega moža je bilo od mladih nog zanimivo. Starejši Šmarčani se Vakoniča dobro spominjajo.

Vakoničovi so bili pred vojno najbogatejša družina v šmarski dolini. Že stari Vakonič je bil sila petičen mož. Sedanja Leskovecova trgovina pred cerkvijo sv. Martina je bila njegova, prav tako sedanje Izgorsko posestvo in mnoge parcele, njive in travniki okrog vasi. Vakoničovi so imeli trgovino tudi v Litiji in sicer v Roblekovih hiši, naložili pa so premoženje tudi drugod. Tako so bile v nemškem Gradcu kar tri hiše v njegovi lasti. Oče zdaj na Špansko ustreljenega Vilija je ob prevratu doživel grenko razočaranje. Razprodal je hiše in posestva v Šmartnem, ostalo pa je razdelil med svoje otroke. Prodajati je začel v najbolj kritičnem času, ko ni bilo nikakih trdnih cen, še manj pa se je bilo zanašati na veljavnost denarja. Za vso šmarsko posest je dobil okrog 150.000 avstrijskih kron. Nekaj dni nato so se valutne razmere spremenile. Prišla je zametava kron v dinarje in Vakoničovo premoženje je kopnelo kakor sneg. Potrt se je preselil k hčerki v Opatijo in tam so mu Italijani zamenjali že itak okrnjene dinarske vsote za lire. Tako mu od vsega čednega premoženja ni ostalo skoro ničesar. Ostalo je skoro v pregovoru med Šmarčani, da je nekoč najbogatejši Šmarčan prišel s prodajo in menjavanjem denarja na kant. Kakih deset let je tega, kar je stari Vakonič umrl v Opatiji, ko je dosegel osem križev. Leskovecova trgovina pa Šmarčani še danes imenujejo pri Vakoniču. Poleg trgovine je tudi gostilna z dvorano, kjer gostujeta šmarski Sokol in pa pevsko društvo "Zvon."

Sin Viljem je bil nemškutar. Nemškega duha se je navzel zlasti v Gradcu, kjer je študiral kemijo. Kadarkoli je prišel domov na počitnice, se je šopiril z idejami Sudmarke in Schulvereina. Leta 1910 je dobil službo pri nekem velepodjetju v Španiji. Postavljen je bil za ravnatelja pri topilnici in kot vnet Avstrijec, je sprejel mesto avstrijskega častnega konzula. V teku let si je prihranil premoženje in je kupil tovarno v Bilbau. Za Španijo pa vendar ni bil pregoreč, kar se da sklepati že po tem, da je po prevratu optiral za Jugoslavijo in je vse do zadnjega bil naš državljani. Dosegel je starost 60 let. Njegovi vrstniki se ga vsi živahno spominjajo.

Josip Lavrenčič umrl.

LJUBLJANA, 19. dec. —

Snoči okoli 21. ure je v Leonišu umrl Josip Lavrenčič. V 78. letu od mladosti do zadnjega delavnega življenja je podlegel kratki bolezni, katero si je nakopal, ko je pred mesecem spremljal svojo mrtvo ženo Marijo iz Grada v Ljubljano. Prehladil se je močno, toda nihče ni slutil, da ne bo več ozdravel, ker je bil še krepak in je s svojo nezlomljivo voljo do zadnjega premagoval bolezen in krute udarce življenja.

Vztrajal je do konca in prijateljem je še nekaj dni pred odhodom v sanatorij pripovedoval o delu, ki ga še čaka in ga mora še dovršiti. V sanatoriju se je njegovo stanje nenadoma poslabšalo in zdravniki mu niso mogli več rešiti življenja.

Josip Lavrenčič je bil rojen 21. marca 1859 v Postojni. Kot sin posestnika in trgovca ter gostilničarja. Trgovsko šolo je dovršil v Ljubljani in v Gradcu. Vstopil je v službo pri Kranjski eskomptni banki v Ljubljani, kjer pa ni ostal dolgo, ker je moral prevzeti domačijo. Za življenjsko družico si je izbral Marijo, hčerko državnega poslanca za Notranjsko Adolfa Obreze. Ki je delila z njim dobro in hudo, do njene nenadne smrti pred mesecem po operaciji v Gradcu.

Leta 1887 se je pokojnik preselil iz Postojne v Ljubljano. Služboval je pri deželnem užitninskem zakupu in nato pri mestnem užitninskem zakupu polnih 18 let. V teh letih je nadaljeval svoje kulturno delo, ki ga je začel že v Postojni v fronti slovenskih naprednikov, ki so baš tedaj začeli odločilo no borbo z gospodujočimi Nemci in renegati. Stopil je v vrsto zavedenih Slovencev, ki so spoznali, da bo mogoče rešiti slovenski življenjski izpodbijanje samo na ta način, da se osamosvojimo predvsem gospodarsko. Bil je tako med ustanovitelji Narodne tiskarne in vodil je od leta 1893 do leta 1910 gospodarstvo podjetja.

Leta 1911, se je pokojnik

Iz Jugoslavije.

Siromašna učiteljica s tremi otroki živi v gozdu.

Učiteljica Jelka Jantarič, poročena Cafuk živi s svojimi tremi otročki v leseni kolibi sredi gozda blizu Zagreba. Tam je nesrečno družbo zalotila zima in še hujska beda. Uboga mati se je morala odločiti za ta korak, ker v Zagrebu ni mogla plačevati stanovanja in hrane, niti solati svojih otrok.

Afera trgovine z dekleti se razpleta.

Na dan prihajajo nove podrobnosti nedavno odkrite trgovine z dekleti v Zagrebu odnosno v Splitu. Glavni junak afe je neki Alojz Mejavšek iz Celja, po drugi verziji iz Maribora. On je dobavljal dekleta splitskemu nočnemu lokalu Sangaj. Policija ga je opazovala in ko se je pričela, da je na pravi sledi, ga je aretirala. Mejavšek priznava, da je pošiljal v Split mlada dekleta, izgovarja se pa, da ga je nagovarjal k temu lastnik split-

skega nočnega lokala, ki mu je dajal tudi vsa potrebna navodila.

Kabel med Jugoslavijo in Francijo.

V kratkem bo otvorena kabelska zveza med Francijo in Jugoslavijo in sicer med Igalo v Boki Kotorski in Marseju. V Igalo so zgradili veliko telefonsko centralo.

Gradnja železarne v Zenici.

Železarno v Zenici razširjajo z vso naglico, da bodo vsa dela končana do določenega časa. Zdjaj hitro grade nova poslopja. Železna konstrukcija glavnega poslopja je skoraj že dograjena in ob koncu decembra bodo že začeli montirati stroje. V Krupove tvornice v Magdenburgu odpotuje skupina mlajših delavcev pod vodstvom inženjerjev Vopnoviča in Kotnika. V Krupovih tvornicah ostanejo dva do tri meseca in bodo na stroške zenške železarne proučevali ureditev tega ogromnega industrijskega podjetja.

Zanimanje za narodno blago v Angliji.

Bivanje bivšega kralja Edwarda VIII. v Dalmaciji ni ostalo brez posledic za modo v bodoči sezoni. Zelo velik interes je za ročno vezene bluze z narodnimi ornamentami.

Divjak ubil materi otroka na prsih.

V vasi Vrbovcu pri Samoboru je bil storjen strašen zločin. Hlapec Marko Koletič je napadel gospodarjevo ženo Magdo in jel udrihati z debelo palico po nji, ko je ležala na postelji. Pri tem je ubil na njenih prsih dojenčka. Orožniki so podivjanega hlapca aretirali.

Grozen zločin.

V vasi Jakšincev blizu Gornje Stubice je bil storjen grozen zločin. Premožni kmet Aleksa Grden Peršin je v duševni depresiji zaklal sosedo Franja Pešeca in težko ranil sosedo Majo Leskoviča, dočim sta njegova žena in sin v zadnjem hipu skočila skozi okno in se rešila. Po zločinu si je Peršin prerezal grlo in izkrcvavel.

DENARNE POSILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 6.50	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.25	Lir 200
\$ 7.25	Din. 300	\$ 30.00	Lir 500
\$ 11.70	Din. 500	\$ 57.00	Lir 1000
\$ 23.00	Din. 1000	\$ 112.50	Lir 2000
\$ 45.00	Din. 2000	\$ 167.50	Lir 3000

KER SE OČNE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE OČNE PODYŠENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5. — morate poslati	\$ 5.75
\$10. — " " "	\$10.50
\$15. — " " "	\$15.75
\$20. — " " "	\$21.00
\$25. — " " "	\$26.25
\$30. — " " "	\$31.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJNO SL.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

VESELO IN SREČNO NOVO LETO

ŽELIMO VSEM DELNIČARJEM

COMBACK MINING COMPANY

V PIONEERVILLE, IDAHO

Želimo, da bi se izpolnilo želje ustanovitelja; našega pokojnega brata Louisa Pajniča, da ostane rudnik v slovenskih rokah.

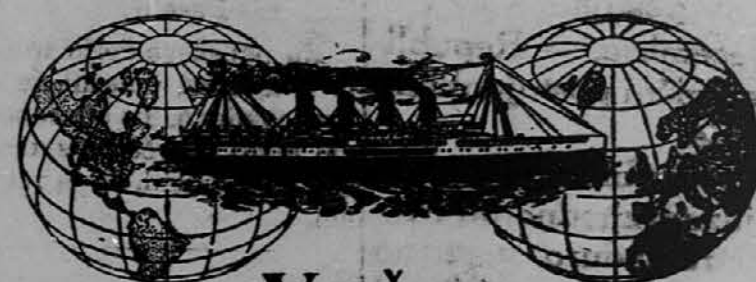
Pokojnikeve sestre:

Mrs. M. J. BAYUK, Walsenburg, Colo.;

Mrs. M. M. PANIAN, Roundup, Mont.;

PAVLA ILC, Gorica vas, pošta Ribnica, Jugoslavija.

20. decembra so minila štiri leta izza njegove smrti. Vsi se mu življenje, toda vsa okolica govori o njem kot o prvem Slovencu-zlatolaskalcu. Upamo, da v prihodnosti odkrije krivca njegove smrti.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vselej naše dolgotrajne skušnje vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zapopnite obnašati na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potni liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjši strošek.

Nedržavljan naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje. RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačno navodila in zagotavljanje vam, da boste paceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Peter Zgaga

MESAR POREBER

Predno so klali pri Franku na Hribu, je bilo treba iztakniti klavca.

Odkar je Luteršek v starem kraju, so klavci v New Yorku silno redki. V Brooklynu je sicer Meserka, ki pa tako dobro ne pozna newjerseyskih prašičev.

Po dolgem iskanju in prizadevanju sva slednjič z Lojzeto iztaknili v Downtownu novomeškega rojaka Franceta Porebra, ki se ne ustraši ne prašiča, ne krave in ne bika, in še pet junakov naj pride na denj, pa bo vse zmagal brez noža in sekire, z devetimi golimi prsti, šantalucija!

Plecat možak je — pri petdesetih letih in močan, da pol vola nese, če mu ga na pieca nalože.

Njegov oče je bil policijski komisar v Novem mestu, Franku pa smrdi policija in se ji izogne, če se ji le more.

On se je raje bučarje lotil in vsega, kar je v zvezi s to krvavo obrtjo.

Prašič je bil posebne sorte. Nič ni krulil ali evilil, pač je pa lajal ko pes.

Z združenimi močmi so ga gospodar, Rado, Lojze in Poreber zvezali in položili na klop. Prašič je pihal in se branil, da mu je skoro mehur počil ter ni dosti manjkalo, da se mu ni želč razlil.

Poreber pa nož iz ust in prašiču naravnost v srce.

Nato je pa šlo vse naglo izpod rok. Do večera je bil prašič omavzan, očičen, razkosan, meso nasoljeno in klobase narajene.

— Oh koliko sem jih že, — je pravil Poreber. — Ko sem bil osem let star, sem začel šolo zanemarjati in sem hodil v klavnico gledat, kako jih koljejo. S petnajstimi leti sem bil mesarski pomočnik.

— Včasih je bilo lepo — se je zamislil, — zdaj pa gospodarji preveč pazijo. Zdjaj se ne izplača več. Ej, nekoč je bilo lepo. Še pred petnajstimi leti. Ko sem divjal s truckom z Washington Marketa brez luči in brez lajzensa, je zapiskal policist in za menoj. Jaz pa pograbim šunko in jo vržem s trucka. Pa ni več pisikal hudič.

— In gospodarji so bili vsi vse drugačni kakor so zdaj. Nekega večera sem bil sunil celo plaho špeha. Špago privežem špeh okrog vratu, da mi je po hrbtu mahal. Obledel rekele in grem proti vratom.

— Čakaj malo, — zakriči gospodar in prihiči z velikim nožem za menoj. — Tak pa že ne boš šel na cesto. Sramota, če bi te imeli za tatu. — Tako, — pravi in odreže dve inči špeha, ki mi je motel izpod rekele. — Tako, zdaj je strejt, zdaj pa le pojdi.

— Ampak ne bojim se pa nobenega hudiča — je iznenada zaškrpjal z zobmi in udaril po mizi. Z devetimi prsti proti — desetim šantalucija.

Šele tedaj sem opazil, da mu manjka palec na levi roki.

— Kje si pa prst zgubil? — ga vprašam.

— Hm, babe, saj veš, sitne babe! Kadar se zjezim, madonca, kadar se zjezim, mi ni nič. Samo babe me lahko ujeze. Pa mi pride nekoč neko babše sitnarit v štor in pravi, da sem ji dal preslabo vago. Da je plačala za funt mesa in da ga ni funt.

— Nak, pravim, vse mi ljudje lahko očitajo, slabe vage pa ne. Malo sta me jeza, malo pa prohibišen, pa položim roko na tnalo, odsekam palec in ga dam babi rekoč: — Na, da boš sita.

Mene so odvekli v špital, nji se je pa za vse večne čase priognilo vse meso — goveje in človeško.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

GUNAR GUNNARSON:

SIN

Mladi Snjolfur se je v tesni lopi usedel poleg svojega mrtvega očeta. Truden je bil in lačen in toliko, da ni zadremal. Tada se mu je iznova prikrdala misel, odkod naj vzame denar za pogreb in ta misel ga je popolnoma vzdramila. Iznenada pa se je spomnil rešitve in nato še ene. Takoj ga je minila utrujenost, kot bi jo kdo odpihnil. Kot bi trenil, je bil že zunaj lope in nato na poti za v vas. Kar naravnost proti trgovčevi hiši je krenil in se pogledal ni drugih hiš, ki je šel mimo njih in zato tudi ni opazil, da ljudje niso nič kaj prijazno zrlji za njim.

"Tale fante nima prav nič srea, niti solze ne poteči za svojim očetom," so dejali.

Ko je prispel do trgovčeve hiše, je šel koj v štacuno in je pomočnika vljudo vprašal, ali bi mogel govoriti s trgovcem. Pomočnik ga je precej ostro pomiril od glave do nog, a slednji je le stopil k vratom pisarne in potkal. Takoj se je prikazal trgovec, pozorno je premotril mladega Snjolfura in ga povabil, naj vstopi.

Mladi Snjolfur je položil čepico na mizo v štacuni in je vstopil v trgovčovo pisarno. "No, fant, kaj bi rad?" je vprašal trgovec.

Mladi Snjolfur bi bil skoraj ob ves pogum. A hrabil se je in je zrelo in resno odvrnil:

"Saj veš, da je naše pristanisče boljše ko tvoje za tisto barko."

Trgovec se je moral nehoti nasmejniti stvarnemu glasu in preudarni resnobi dvanajstletnega Snjolfura.

"Da, slišal sem praviti," je odgovoril in tudi on je nehoti govoril s kupčijskim glasom.

"Če bi dovolil tvoji barki, da bi letos poleti uporabljala naše pristanisče," je mladi Snjolfur nadaljeval, "koliko bi mi ti plačal najemnine?"

"Ali bi ne bilo bolje, da bi ti odkupil tisti kos sveta?" je vprašal trgovec in se trudil, da bi skril smehljaj.

"Ne," je odvrnil mladi Snjolfur, "potem pa ne bi imel nič več kam iti."

"Pa saj tako in tako ne boš mogel ostati tam zunaj! Saj ti tega ne bodo dovolili."

"Poletiti bi si postavil kočo. In dotlej imam lopo, ki si jo pa lahko pripravim za bivanje. A saj sem izgubil starega Snjolfura, očeta, in še čoln in tako ne bom mogel to poletje loviti rib. Zato bi ti rad oddal v najem tisti kos zemlje za pristanje tvoje barke, če želiš in mi kaj plačaš za to. Odondot morejo v vsakem vremenu vti na

morje. Le pomisli na lansko poletje, kolikokrat so morali tvoji ostati doma, a mi smo lahko odveslali na lov. Zato je tako, mi je dejal oče, stari Snjolfur, ker tvoje pristanisče ni tako pripravno ko naše."

"Koliko najemnine bi hotel imeti za to poletje?" je vprašal trgovec.

"O, le toliko, da bi stari Snjolfur dobil krsto in bi bil pokopan, ker bi sicer morala občina utrpeti te stroške."

Trgovec je vstal in fantu segel v roko. "Velja! Jaz bom poskrbel za krsto in za vse drugo. Kar brez skrbi bodi!"

Trgovec je odšel k vratom, ko da bi fanta spremil ven. A mladi Snjolfur je obstal, čeprav je zapazil trgovčovo namero. Ni še izvršil svoje naloge. "Kdaj pa pripluje pomladanska ladja z blagom zate?" je resno in preudarno vprašal ko prej.

"Mislim, da pojutrišnjem, ali v teh dneh," je odgovoril trgovec in si mislil: Kaj pa zdaj hoče? Motril je dvanajstletnega fantka kakor bi razvozlaval uganko.

"Ali ne potrebuješ tedaj kekega fanta, da teka sem in tja po opravkih? Kakor lani?" je vprašal mladi Snjolfur in ga mirno pogledal.

"Že, a moral bi imeti vsaj štirinajst let," je odvrnil trgovec in moral se je zasmejati.

"Ali greš malo ven?" ga je vprašal mladi Snjolfur — zdelo se je, ko da je pričakoval tak trgovčev odgovor.

Trgovec je zmajal z glavo, a mu je smehljaje se sledil na dvorišče.

Mladi Snjolfur je šel molče naprej do nekega kamna, ondi se je sklonil, vrgel rokavice stran in je visoko dvignil kamen in ga spet spustil na tla. Nato se je obrnil k trgovcu in dejal:

"Tegale pa oni, ki si ga imel lani, ni zmogel; sem večkrat videl, kako ga je skušal dvigniti."

Trgovec se je smehljajal: "Če si tako močan, te bom pa vzel, čeprav še nimaš pravih let."

"Pa bom dobival preskrbo pri tebi in isto plačo ko prejšnji?" je vprašal mladi Snjolfur.

"Seveda; vse dobiš," je odvrnil trgovec.

"Dobro. Tedaj ne bom občin v breme," je dejal Snjolfur olajšano.

"Če more človek sam skrbeti za prehrano in obleko, ni treba biti na občinske stroške," je dokazovalje dodal. Potem je vzel čepico in je dal trgovcu roko, kakor je videval svojega očeta. "Zbogom, pojutrišnjem pa pridem."

"Stopi za trenutek še noter," ga je povabil trgovec, ki je šel najprej do kuhinje, spustil Snjolfura vanjo in je dejal dekli, ki je bila pri kuhi:

"Ali nimaš kaj za tegale fanta?" Snjolfur pa je odločno stresel z glavo. "Ali nisi lačen?" ga je vprašal trgovec.

"Sem," je odvrnil Snjolfur. Skoraj bi mu bil glas odpovedal in lepi vonj po jedeh mu je podvojil lakoto. Vendar se je obotavljal.

"To je miloščina, in tega ne maram."

Trgovec se je mahoma zresnil — jako zresnil. Pristopil je k fantu, pobožal ga je po lasih, prikimal dekli, čes, naj kaj prinese, in je vzel fanta s seboj v sobo.

"Ti si brez dvoma že videl, da je tvoj oče, kadar je dobil kak obisk, ponudil gostu skodelico kave; ali ne?"

"Res je," je odvrnil Snjolfur. "No vidiš! Gostom je treba postreči, in če gost to odkloni, nismo več prijatelji. Zatorej boš z menoj jedel, razumeš? Saj si me ti obiskal in midva sva se pogovorila o važnih rečeh, ki jih ne bo moči urediti, če nočeš biti moj gost."

"Potem bom pa že moral," je zavdihnil Snjolfur. Nekaj časa je zamišljeno sedel, potem je resnobno spregovoril:

"Človek mora vedno paziti, da da vsakomur svoje, da ni nikogar ničesar dolžan in vse drugo naj prepusti Bogu."

"V redu — to so resnične besede," je odvrnil trgovec in je moral vzeti robec iz žepa, zakaj, jokal in smejal se je, vse obenem. "To je kri," je zamrmral, glasno pa je povzel: "Bog te blagoslovi, dragi moj fant!" in je pobožal mladega Snjolfura.

Ta je z začudenjem opazil, da je trgovcem ganjen. Za hip ga je molče opazoval. Nato je dejal:

"Stari Snjolfur, moj oče, se ni nikoli jokal, odkar sem bil majhen. Rad bi se bil jokal, ko sem videl, da je bil moj oče mrtev. Pa sem se bal, da mu te ne bi bilo všeč. Zato se pa rajši nisem ..."

Iznenada pa je mladi Snjolfur zaihtel in se vrgel trgovcu v naročje.

Tragedija slepega dekleta.

15. decembra se je odigrala v Zagrebu pretresljiva tragedija. V domu Sv. Vida je živela slepa Stefanija Ugrin, stara 30 let. Ponoči je odšla na podstrežje, kjer se je obesila. Vse kaže, da si je končala življenje v trenutni duševni zmedenosti.

MEŽNAR SE JE UBIL

Pri Sv. Miklavžu so našli 8. decembra 73-letnega mežnarja Franca Križnika v bližini nekega vodnjaka z razbito glavo. Starček je domov grede bržkone zadel ob kamen pri vodnjaku in padel tako nesrečno, da si je prebil lobanjo. Obležal je nezavesten v mlaki krvi. Malo prej ga je neki deček spremljal s svojega doma po vasi. Fant mu je svetil po poti. V bližini svojega doma pa je starček fantka odlovil, čes, da bo že sam prišel dalje. Fant se je nato podal proti domu, pa je nenadno čul od daleč bolesten krik, zato se je vrnil. Ko je opazil, kaj se je starček pripetilo, je sklical ljudi, ki so starega mežnarja odnesli domov. Poklicali so zdravnika, toda vsa prizadevanja so ostala zaman. Starček je uro pozneje podlegel.

DRZNOST JE POL USPEHA.

Te dni je izšla v Milanu knjiga glavnega tajnika italijanske fašistične stranke in generala Ahila Staracea o italijanskem pohodu na Gondar. Kakor obe knjigi maršala Badoglija in de Bona, vsebuje tudi to pisma in brzojavke avtorja, Mussolinija in maršala Badoglija.

Knjiga je v toliko zanimiva, ker kaže od neke mere način italijanskega vojevanja. Ta način je n. pr. popolnoma nasproten angleškemu. Dočim Angleži vse natančno premislijo in se lotijo kakšne vojne akcije le tedaj, če so si izračunali stodstoten uspeh, so Italijani pripravljeni imeti tudi večje izgube in udariti v negotovo v pričanju, da je drznost že pol uspeha.

Tako piše tudi Starace ob priliki pohodu proti izvirom Nila, ko niso mogli doznati inčesar o tem, kje se nudi abesinska vojska pod rasom Kaso: "Če bi se hotel držati dobrih pravil, bi se moral ustaviti, da počakam, dokler bi se priključili tudi ostali oddelki. Nisem pa mislil niti oddaleč na to, da bi se odpovedal 48 uram prednosti, ki sem jih smatral za odločilne, za uspešno operacijo. Tudi če bi bil izgubil eno samo uro tega časa, bi lahko postalo usodno. Treba je bilo tudi tvegati, baš ker je je bilo pred nami vse negotovo in jaz sem to tveganje brez obotavljanja vzel nase."

Seveda pa se je treba spomniti, da je imel Starace pod seboj tehnično, do popolnosti opremljeno vojsko, da so se priprave za ta pohod vršile že leta prej in da bi se mu mogel postaviti po robu le nasprotnik s slabo oboroženo in slabo organizirano močjo.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

79

L. Ganghofer:

Grad Hubertus

:: Roman ::

S težavo so spravili omedlelo po stopnicah in jo položili na posteljo. Dočim sta ostala Kiti in hišna pri Gundi Kleesberg, je odšel Forbeck s strežajem doli v vežo. Tu je Fric oščetkal prah in puh s Forbeckove obleke in mu z bučkami spet raztrgan telovnik in rokav. Forbeck menda pri tem ni nič videl in nič čul; ko ga je strežaj izpustil iz rok, je stopil ven na verando.

V drevoredu je počil strel. Fric je stekel mimo Forbecka, prišel čez čas nazaj in povedal: "Moser je orla moral ustreliti, leva perot je bila zlomljena. Tudi meni lovec, da se rane, ki jih je zadel orel gospodični, ne bi zacelile, ako bi ostala žival pri življenju. Takšna prazna vera je razširjena med ljudmi."

Prišel je zdravnik in Forbeck je ostal za četrte ure sam. Tedaj je začul v veži hitre korake. Kri mu je zalila obraz.

Na prag je stopila Kiti.

"Snuknila sem malo doli, da vas pomirim. Zdravnik meni, da se bodo rane hitro zacelile. Na dveh mestih je orel grdo zasekal v meso, todo na srečo ga ni raztrgal."

Šla je po sapo. "Moi se je odvalil kamen od srea. Tudi uboga Gundi se je že nekoliko opomogla. Kako se je moglo to zgoditi! Pred pol ure tista srečna tišina, in zdaj—"

Forbeck je gledal v tla. Tudi Kiti je molčala. Kakor v dušehi soparici je zmignila z rameni in si popravila lesketajoče se kodre z vročega čela. "In čisto nič ne razumem tega s teto Gundii! Drugače utelešena boječnost! In nenadoma ta pogum."

"Gospodična Kleesberg vas ima rada in je bila v skrbeh."

"Zame? Toda bila sem vendar —" Kiti je umeknila. Pred stopnicami na verando je zagledala starega Moserja s klobukom v roki. podobno največje skrušenosti. "Moserček! Moserček!" Stari lovec je menda zapopadel ves oščetek tega otroškega naziva. Njegova postava se je čisto zgrbila vase in konci muštac so se mu povsesili čez ustne kote kakor dvojne črne zastavice.

Kiti se je zasmilil. "Kaj naj storimo sedaj? Papa ne sme zvedeti resnice. Zaradi vas."

Plašno je pogledal starec kvišku, upanje in dvom sta se mu užgala v mežikajočih očeh. — "Imate pač dobro sree! Toda težko se bo dalo

prikriti. Orel je pri vragu in stara gospodična ne dosti manj — Marija in Jožef! In za nalašč orel z Medvedje stene, ki ga je imel gospod grof najrajši, ker se je moral zanj najbolj truditi. Če gospod grof zve, da je orel proč — primoj duši, tega ne preživim."

"Pomirite se, Moser! Kar se je zgodilo, ne moremo več spremeniti, toda vam moramo pomagati." Kiti je prišla starca za roko in mu šepetnila v uho: "Zvalite vse name!"

"Za božjo voljo, kontesa! Ne za ves svet!"

"Kaj drugega vam ne vem svetovati. Mene papa ne more spoditi stran. Pisala mu bom, da sem ustrelila vrano in jo skušala vreči v kletko, in tedaj se je nesreča zgodila. Vse drugo pa povemo po pravici. Tiho, Moser! Stvar ostane med nama, bodite mirni! Orla bo papa težko prebolel. Vesel bo pa tudi, če bo čul, da sem zadela vrano. In ker se že morava lagati, bova rekla kar tudi, da sem jo ustrelila, ko je letela. Potem bi bo odpustil vse!"

To dokazovanje je starca menda preverilo; hotel je sicer še nekaj ugovarjati, a tedaj se je prikazal na verando Fric: "Prosim, kontesa, gospodična Kleesberg vas kliče!"

Kiti se je namerila v hišo, a je prestrašeno obstala. "Gospod Forbeck!" Stegnila mu je obe roki nasproti in burno je zgrabil zanje.

Njegove oči so gorele in njegove ustnice drhte, kakor bi ga vse, kar mu je polnilo srce prignalo siloma k besedi. Toda na verandnih stopnicah je stal lovec, in Forbeck je s prisiljenim mirom dejal: "Hvala vam za sporočilo, da je zdravnik z gospodično Kleesberg zadovoljen."

"Spodobilo se je vendar"

V veži se je oglasila hišna, ki je že s stopnic klicala strežaju: "Kje je kontesa? Uboga gospodična je vsa iz sebe od nemira."

Truden smehljaj, in Kiti si je počasi oprostila roke. "Teta Gundi — oprostite —" Ko je šla skozi vrata, se je oprijemala z roko, kakor bi jih prilajalo slabo.

Forbeck jo je videl izginjati, kakor se razblinjajo v mrzli sivini nastajajočega dne človeku podobno blaženih sanj — za vedno.

"Prosim, gospod Forbek," je vprašal Moser, "ali naj vam odnesem slikarico domov? Zdej je s tem pač v kraju?"

DALJE PRIDE

1937

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLENDAR

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA
IN NASVETOV JE VREDNO ZA VSAKEGA

50 CENTOV

Naročite ga danes.

Slovenic Publishing Company

New York, N. Y. 216 West 18th Street

MATERE V VRSTI PIKETOV

V vrsti piketov pred Berkshire Knitting tovarnami se je pojavilo več črnooblečenih mater z belimi križi na prsih. Oblasti so dale zapreti njihove sinove zaradi piketiranja.

Poslovilno pismo

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
ZA "GLAS NARODA". PRIREDIL: I. H.

5

"Na vas se morem v resnici vedno zanesti, gospodična Strassman. To ste zopet izborno napravili. Prav lepa hvala."
"Ni nikakega povoda, gospod doktor, ničesar drugega nisem napravila, kot svojo dolžnost."
S premišljenim pogledom jo motri dalje kot navadno.
"Nič, kot svojo dolžnost? In pri tem niti ne izgledate kot suhoparen, v dolžnostih okoreli človek. Pravzaprav ste mnogo premlada in prelepa, kot da bi vas kdo smel pustiti, da se zaprašite med listinami. Toda preveč sem sebičen, da se ne bi veselil, da sem v vas našel tako izborno tajnico. Kar ne morem si misliti, da bi brez vas sploh še mogel izhajati. Upam, da me ne zapustite še tako kmalu."
"Ne, dokler ste z menoj zadovoljni, gospod doktor," odgovori Lona mirno.

Dr. Friesen se nekoliko zasmeje.
"Nikar ne obljubite preveč! Tako lepo dekla, kot ste vi, ne bo dolgo ostala neopažena. Ako ne bi bil zločin nad vašo mladostjo, bi vas obvezal s pogodbo za dolgo vrsto let. Toda nekega dne bo prišel mož in vas bo odpeljal — potem ne bom mogel vstrajati pri svoji pogodbi, tak zlobnež nisem!"
Lona ga pogleda posebno žalostno.

"Z ozirom na to morete prav lahko z menoj skleniti tako pogodbo, gospod doktor; ne bom se poročila."
To je zvenelo težko in odločno.

Dr. Friesen zmaje z glavo.
Tako pravijo vsa mlada dekleta, dokler ne pride pravi. Kot rečeno, delal bi vam krivico, ako bi vas na kak način obvezal. S tem imam samo dobiček, ako se ne poročite in boste vedno ostali pri meni. Toda — škoda bi bilo za vas, kajti kar vstvarjeni ste za to, da postanete moža osrečite."
Ko to reče, je njegov glas gorkejši, kot bi se naenkrat v njegovem srcu zbudilo zanimanje do nje, kar ni imelo nobene opravke z njegovimi posli.

Lona je vedela, da je bil to slučaj, ko bi se morala ravnati po opominih svoje matere. To je bila najlepša priložnost, da bi med seboj in dr. Friesenom vstvarila zaupljivejšo občevanje. Kako dobro, da tega njena mati ni vedela.
Naenkrat pa se Lona kljubovalno vzravna. Ponosno in mirno dvigne glavo.

"Imate še katera druga naročila, gospod doktor?" vpraša kratko in stvarno.
Dr. Friesen čuti njen odpor — in ni bil tako prenapet, da ne bi razumel, da je to deklica kaj drži na sebi in ne mara imeti z njim nikakih zaupljivosti. Njegovo spoštovanje do nje je bilo tako veliko, da se takoj vkloni njenemu odporu.

Mirno in službeno ji da nekaj naročil in zadušni mali nagib, ki ga je napolnil da je govoril z njo malo bolj zaupno, kot je bila njegova navada. Ko se o vsem potrebnem razgovorita, odslavi Lono. Toda predno gre iz sobe, ji še naglo reče:

"Ravno sem se spomnil, da sem v avtomobilu pozabil časopis. Prosim pošljite Zornerja in mu naj šofer izroči časopis. V njem je obširno poročilo o Naumovnem procesu. Prosim, dajte to poročilo k aktom."

"Zgodilo se bo, gospod doktor."
S temi besedami gre Lona iz sobe, vesela, da se je dr. Friesen zopet povrnil k svojem stvarnemu, službenemu govorjenju. Zunan pokliče uradniškega slugo Zornerja in mu izroči naročilo. Ko pride v svojo majhno pisarno, nehoti stopi k oknu, da malo pogleda — šoferja. Toda prestrašeno se zopet obrne, kajti Ludvik Hennesberg je stal pred avtomobilom in je ravno gledal navzgor — v njene oči — in se prikloni.

Že dolgo časa je gledal v okno, kjer je vedel, da se nahaja Lonina pisarna. Toda opazi, da se je Lona prestrašena umaknila nazaj, se nekoliko zgane in prebledi vsled razburjenja. Zakaj se je tako prestrašena zamaknila, ko ga je zagledala?

Ves zatopljen je v svoje nemirne misli. Pa naglo ga nekdo nagovori.
"Dajte mi časopis, šofer, katerega je gospod doktor pustil v avtomobilu," pravi uradniški sluga in ga pogleda s svojimi majhnimi, veselimi očmi.

Hennesberg odpre avtomobil, zgane časopis, ki je ležal na sedeh in ga izroči Zornerju.
"Nobene cigarete, šofer? Tako bi rad kadil, pa nimam cigarete!"
Hennesberg izvleče svojo dozo in jo ponudi Zornerju.
"Vzemite, Zorner."

Zorner pa strmi v elegantno dozo.
"Za božjo voljo, kje pa ste to našli? To je vendar krona!"
Šofer je nekoliko v zadregi, zapre dozo in pravi naglo:
"Nekdo mi jo je podaril."
"O, ti sveta nebesa! Tako darilo bi tudi jaz rad enkrat dobil!"

"Al ima gospod doktor še kako drugo naročilo za mene?" vpraša Hennesberg.
"Ne, da bi jaz vedel. Ž njim nisem niti govoril, temveč gospodična tajnica me je poslala doli z najvišjim poveljem."
"Tako, tako, gospodična Strassman?" vpraša Ludvik navidezno brezbrizno.

"Da, tako je."
Zorner je še hotel nadaljevati razgovor in bi jako rad vprašal šoferja, ki se je vedno tako lepo obnašal, od kod ima tako lepo dozo s krono. Toda Hennesberg resno zategne obraz in pravi mirno:

"Gospod doktor že gotovo čaka na časopis."
Tedaj se Zorner premakne. Toda, ko gre po stopnice, si misli: "Če jo je le kupil!"
In ko Loni prinese časopis, ji z veliko zaupnostjo, katero je kazal proti vsakemu človeku in tudi proti svojemu gospodarju, reče:

"Gospodična tajnica, šofer gospoda doktorja pa je velika nganka."
Lona ga navidezno mirno pogleda.
"Tako?"

"Da, vedno ga opazujem in sem prišel do tega prepričanja. Vedno se obnaša kot kak grof. In ima dozo z urezano krono. Če je ni kje ukradel."

(Dalje prihodnjik.)

Ljubezni angleških kraljev.

Sto let bo kmalu minilo, odkar je živela 18-letna Viktorija skromno v palači Kensingtonu na zapadu londonskega Hyde Parka. Kentska rodbina ni bila bogata in tako so enolično tekli dnevi pri vojvodinji vdovi, ki se je spominjala svoje nemške domovine, občevala zelo malo s plemstvom in se izogibala kraljevemu dvoru Hannovercev, svojih stricev. 20. junija 1837 zgodaj zjutraj, ko so v palači še vsi spali, se je ustavila pred vrati kočija. Štirje možje v svečanih oblačilih bi bili radi govorili s princeso Viktorijo. "Državna zadeva, prebudite svojo gospodarico." Le-ta je prišla zavita v bel plašč, bujne zlate kodre razpuščene, s šolnčki na nogah. Besedo je povzel nadškof canterburški, najvišji poglavar anglikanske cerkve za vladarjem:

— Naš vladar, Njegovo Velicanstvo Viljem IV. je umrl, vi madame, ste kraljica Anglije."

Mladenka je stopila k oknu, obrnjena z obrazom proti vzhajajočemu solncu, ozrla se je na sloveče kostanje Kensingtona z njihovimi belimi in rdečimi pomladnimi svečami in tiho zaihtela. Čez eno uro se je z velikim ceremonijem napovedal ministrski predsednik, katerega je sledilo 15 visokih dostojanstvenikov. Tako je jel prvič zasesti zasebni kraljičin svet. To je bilo pravo kronanje kraljice Viktorije, ki se je vršilo za ljudstvo leto dni pozneje v Westminsteru, kjer so posadili mlademu dekletu na glavo krono z 2.800 demanti.

To je bil konec romantične ljubezni mlade kraljice. V mislih je bila pri svojem lepem bratranecu Albertu Saskem Koburg-Gotha, ki ni bil bogatejši od nje. Angleška aristokracija bi bila gotovo proglasila, da je ta zakon mežaljanca. Vsi so imeli za kraljico že izbranega moža. Poslaniki tujih držav so kovali intrige, da bi si izbrala kraljica kandidate njihovih dvorov. Toda kazalo je, da kraljica sploh ne sliši teh predlogov, svojega sreča ni hotela žrtvovati politiki. Drzen korak je bilo treba napraviti z vsem sijajem in za to se je tudi odločila. V tajnih državnih arhivih angleške tajne službe beremo o tem:

"Veliki ples, prirejen na dvoru Saint James, je zbral člane plemiških rodbin, ministre in ves diplomatski zbor. Kraljica je držala v roki šopek belih rož, ki ga je po končanem valčku pogumno podala svojemu bratranecu Albertu. V plesni dvorani je zavladalo splošno presenečenje. Mladenič je prebledel, z drhtečo roko je vzel šopek, a ker je bil v uniformi in ga ni mogel pritrčiti na vojaški suknjič, mu je šinila v glavo srečna misel. Iz žepa je potegnil nožič, prerezal z njim suknjo svoje uniforme v višini srca in si zataknil šopek v to improvizirano gumbnico. Drugo jutro so nesli kurirji vseh poslaništev in v Londonu mudečih se tujih knezov to presenetljivo vest na vse evropske dvore, kjer je vzbudila pravo zaprepačenje. Od ust do ust je šla vest: "Angleška kraljica si je izbrala za moža najsiromašnejšega nemškega princa."

Ta izbira je mogla biti velikega pomena za mir v Evropi. V rodbinskih arhivih je shranjeno pismo, v katerem piše Albert svoji materi, kako ga je kraljica drugi dan po plesu poklicala k sebi. Bila sva sama, piše prince, in kraljica mi je vsa srečna izjavila, da sem si pridobil njeno srce in da bi bila presrečna, če bi ji hotel doprinesiti žrtev ter deliti z njo njeno življenje, kajti po njenem mnenju pomeni to žrtev. Sle-

Slika je bila posneta v pisarni, kjer je urad za socialno zaščito. Vsak dan prihaja na stotine ljudi po informacije glede nove postave, ki stopi s 1. januarjem v veljavo.

dilo je 21 let tihe zakonske srede. Devet otrok se je rodilo kraljevskima zakoncem. Prva je bila Viktorija, drugi pa Edvard, bodoči kralj Edvard VII.

Ali je podedoval Edvard VIII. železno voljo, odločati o svoji življenjski sreči po svoji veliki babici? Njen zakon pa z rodovinskega stališča ni bil nobena mežaljanca, kakor je zakon z gospo Simpsonovo. Angleška ustava daje kralju svobodne roke pri izbiri kraljice, toda pod pogojem, da mora biti protestantske vere. Če bi kralj kršil ta pogoj, preneha biti kralj. Gospa Simpsonova je sicer protestantka, je pa tudi Američanka. Tu naletimo na predsodke visoke angleške aristokracije proti Američanom, ki jih skoraj nikoli ne sprejemajo v visoko angleško družbo. Niso pa samo plemiški krogi, temveč tudi ljudstvo samo nimajo rado Američanov, ker tradicij sploh ne priznajo. Angleži so pa zvesti čuvarji starih tradicij. Američani so v očeh Angležev še vedno potomci tistih, ki so se uprli proti materi domovini, in ki so edini na svetu premagali Anglijo. Tega jim pa Velika Britanija z vsemi prebivalci starih kraljestev in dominijonov nikoli ne bo pozabila. Poleg tega je pa gospa Simpsonova že dvakrat ločena, drugič šele nedavno. V deželi tradicij pa velja staro načelo,

da je kralj prvi plemič svoje države in kraljevemu prestižu je treba doprinasati žrtve.

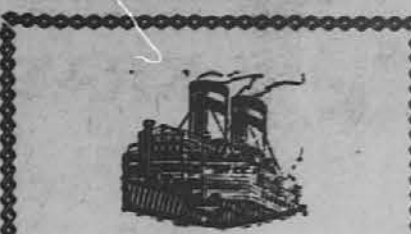
Po smrti kralja Jurija V. se je govorilo, da takratni Waleski princ ne bo zasedel prestola, temveč, da bo odstopil svoje pravice svojemu drugemu bratu vojvodi Yorkskemu. Če je takrat mislil princ Waleski na ženin, je bila to njegova dolžnost napram kraljevemu prestižu in svoji veliki odgovornosti, izraženi v demantni kroni angleškega imperija, o kateri je dejal nekoč sir Basil Thomson: "Kakor druge krone, tudi ta ne predstavlja samo svojega kraljevskega ponosa, temveč ponos krvi vseh Britancev od kralja do zadnjega brezposelnega. In velika noč bi se razprostrla nad svetom, če bi tudi to krono pogoltnil prepad padlih držav."

Edvard VIII. je odstopil. Aristokracija je s tem izjavila še eno veliko zmago nad demokracijo. Ali bo ta zmaga zadnja?

NAJBOLJ ZAPOSLEN URAD V WASHINGTONU

Slika je bila posneta v pisarni, kjer je urad za socialno zaščito. Vsak dan prihaja na stotine ljudi po informacije glede nove postave, ki stopi s 1. januarjem v veljavo.

Pišite nam za cene vseh ilustrov, rezervacijo kablin in pojasnila za potovanja.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 W. 18th St., New York

Na parnikih, ki se debelo tiskani, so vrste v domovino izleti pod vodstvom izkušenega spremljevalca.

5. januarja: Champlain v Havre
Berengaria v Cherbourg
Europa v Bremen
Manhattan v Havre
9. januarja: Saturnia v Trieste
Lafayette v Havre
13. januarja: Washington v Havre
Aquitania v Cherbourg
15. januarja: Bremen v Bremen
16. januarja: Rex v Genoa
Paris v Havre
20. januarja: Berengaria v Cherbourg
22. januarja: Europa v Bremen
23. januarja: Conte di Savoia v Genoa
Champlain v Havre
27. januarja: Aquitania v Cherbourg
Manhattan v Havre
2. februarja: Bremen v Bremen
Berengaria v Cherbourg
6. februarja: Paris v Havre
Rex v Genoa
3. februarja: Europa v Bremen
10. februarja: Queen Mary v Cherbourg
Washington v Havre
13. februarja: Conte di Savoia v Genoa
18. februarja: Bremen v Bremen
20. februarja: Ile de France v Havre
Saturnia v Trst
24. februarja: Manhattan v Havre
Queen Mary v Cherbourg
26. februarja: Europa v Bremen
27. februarja: Paris v Havre
Rex v Genoa

Advertise in
"Glas Naroda"

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretje pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, vas prosimo, da skušate naročnino pravčasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

VEČINA TEH ZASTOPNIKOV IMA V ZALOGI TUDI KOLEDARJE IN PRATIKE; ČE NE JIH PA ZA VAS NAROČE. — ZATO OBIŠČETE ZASTOPNIKA, ČE RAJ POTREBUJETE

- CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Laushin
- COLORADO: Pueblo, Peter Cullig, A. Saffig
Walsenburg, M. J. Bavuk
- INDIANA: Indianapolis, Fr. Zupančič
- ILLINOIS: Chicago, J. Bevič, J. Lukančič
Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero, in Illinois)
Joliet, Mary Bambich
La Salle, J. Spellich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Joe Zelenc
- KANSAS: Girard in okolica, Joseph Močnik
- MARYLAND: Kitzmiller, Fr. Vodopivec
- MICHIGAN: Detroit, Frank Stular
- MINNESOTA: Chisholm, Frank Gouže
Ely, Jos. J. Peshel
Eveleth, Louis Gouže
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povše
Virginia, Frank Hrvatic
- MONTANA: Roundup, M. M. Panian
Washoe, L. Champa
- NEBRASKA: Omaha, P. Broderick
- NEW YORK: Gowanda, Karl Strnišna
Little Falls, Frank Maslo
- OHIO: Barberton, Frank Troha
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Slavnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Krmčič
Youngstown, Anton Kikelj
- OREGON: Oregon City, Ore., J. Koblar
- PENNSYLVANIA: Broughton, Anton Ipavec
Conemaugh, J. Brezovec
Coverdale in okolica, M. Rupnik
Export, Louis Supančič
Farrel, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin
Greensburg, Frank Novak
Johnstown, John Polants
Krayn, Ant. Tauselj
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Žust
Pittsburgh in okolica, J. Pogačar in Philip Progar
Steelton, A. Kren
Turtle Creek, Fr. Schiffrer
West Newton, Joseph Joran
- WISCONSIN: Milwaukee, West Hills, Fr. Štak
Sheboygan, Joseph Kakeč
- WYOMING: Rock Springs, Louis Tauscher
Diamondville, Joe Ralich

Vsak zastopnik ima potrdilo na sveto, katero je prejel. Zastopnika topla priporočamo.

ZNAMENITI ROMANI KARLA MAYA

Kdo bi ne hotel spoznati "Vinetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi senci" pri "Oboževalcih Ognja", "Ob Vardarju"; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"?

TO SO ZANIMIVI IN DO SKRAJNOSTI NAPETI ROMANI! !

- IZ BAGDADA V STAMBUL
4 knjige, s slikami, 627 strani
Vsebine: Smrt Mohamed Emira; Karavana smrti; Na begu v Goropa; Dražba En Nazz
Cena1.50
- KRIŽEM PO JUTROVEM
4 knjige, 598 strani, s slikami
Vsebine: Jezero smrti; Moj roman ob Nilu; Kako sem v Mekko romal; Pri Šamarihi; Med Jezidi
Cena1.50
- PO DIVJEM KURDISTANU
4 knjige, 594 strani, s slikami
Vsebine: Amadija; Beg iz ječe; Krona sveta; Med dvema ognjema
Cena1.50

- PO DEŽELI SKIPETARJEV
4 knjige, s slikami, 577 strani
Vsebine: Brata Aladžija; Koča v soteski; Miridit; Ob Vardarju
Cena1.50
Indajalec; Na lovu; Spet na divjem zapadu; Rešen mlajloni; Dedič
Cena2.50
- V GORAH BALKANA
4 knjige, s slikami, 576 strani
Vsebine: Kovač Šimen; Zoroka z zaprekami; V golobnjaku; Mohamedanski svetnik
Cena1.50

Naročite jih lahko pri:

KNJIGARNI "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.